

دانشگاه تهران - دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

ریاضیات مهندسی - نیم سال اول سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱

تمرین ۹: حل معادلات PDE به کمک تبدیل لاپلاس و فوریه

مدرس: دکتر مهدی طالع ماسوله - حل تمرین: نیکامی - سروش مس فروش - کمکسر خسروخاورد

برای سوالات خود در خصوص این تمرین با ایمانمه gkhosrokhavar@gmail.com, sorush.mes@gmail.com, emami.nika@gmail.com یا به کمک تبدیل لاپلاس حل کنید.

$$\begin{aligned} u_{xx} - u_{tt} &= -\sin(\pi x) \sin(t), & 0 \leq x \leq 1, & \quad 0 \leq t \\ u(0, t) &= u(1, t) = 0 \\ u(x, 0) &= 0, & \quad u_t(x, 0) &= 0 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathcal{L}\{u(x, t)\} &= U(x, s) \\ \Rightarrow U_{xx} - (s^2 U - su(x, 0) - u_t(x, 0)) &= -\frac{\sin(\pi x)}{s^2 + 1} \Rightarrow U_{xx} - s^2 U = -\frac{\sin(\pi x)}{s^2 + 1} \\ \Rightarrow U(x, s) &= c_1 e^{-sx} + c_2 e^{sx} + \frac{\sin(\pi x)}{(s^2 + 1)(s^2 + \pi^2)} \\ \text{BC: } \begin{cases} u(0, t) = 0 \Rightarrow U(0, s) = 0 \\ u(1, t) = 0 \Rightarrow U(1, s) = 0 \end{cases} \\ U(0, s) &= c_1 + c_2 = 0 \\ U(1, s) &= c_1 e^{-s} + c_2 e^s = 0 \\ \Rightarrow c_1 &= c_2 = 0 \\ \Rightarrow U(x, s) &= \frac{\sin(\pi x)}{(s^2 + 1)(s^2 + \pi^2)} = \frac{\sin(\pi x)}{\pi^2 - 1} \left(\frac{1}{s^2 + 1} - \frac{1}{s^2 + \pi^2} \right) \\ \Rightarrow u(x, t) &= \frac{\sin(\pi x)}{\pi^2 - 1} \left(\sin(t) - \frac{1}{\pi} \sin(\pi t) \right) \end{aligned}$$

(۲) معادله حرارت زیر را به کمک تبدیل لاپلاس حل کنید.

$$\begin{aligned} u_{xx} - u_t &= \sin(\pi t), & 0 \leq x \leq 1, & \quad 0 \leq t \\ u_t(0, t) &= -\sin(\pi t), & \quad u(1, t) &= \frac{1}{\pi} (\cos(\pi t) - 1) \\ u(x, 0) &= \sin(\pi x) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \mathcal{L}\{u(x, t)\} &= U(x, s) \\ \Rightarrow U_{xx} - (sU - u(x, 0)) &= \frac{\pi}{s^2 + \pi^2} \Rightarrow U_{xx} - sU = \frac{\pi}{s^2 + \pi^2} - \sin(\pi x) \\ \Rightarrow U(x, s) &= c_1 e^{-\sqrt{s}x} + c_2 e^{\sqrt{s}x} - \frac{\pi}{(s^2 + \pi^2)s} + \frac{\sin(\pi x)}{s + \pi^2} \\ \text{BC: } \begin{cases} u_t(0, t) = -\sin(\pi t) \Rightarrow sU(0, s) = -\frac{\pi}{s^2 + \pi^2} \\ u(1, t) = \frac{1}{\pi} (\cos(\pi t) - 1) \Rightarrow U(1, s) = \frac{1}{\pi} \left(\frac{s}{s^2 + \pi^2} - \frac{1}{s} \right) \end{cases} \\ U(0, s) &= c_1 + c_2 - \frac{\pi}{(s^2 + \pi^2)s} = -\frac{\pi}{(s^2 + \pi^2)s} \\ U(1, s) &= c_1 e^{-\sqrt{s}} + c_2 e^{\sqrt{s}} - \frac{\pi}{(s^2 + \pi^2)s} = \frac{1}{\pi} \left(\frac{s}{s^2 + \pi^2} - \frac{1}{s} \right) \\ \Rightarrow c_1 &= c_2 = 0 \\ \Rightarrow U(x, s) &= -\frac{\pi}{(s^2 + \pi^2)s} + \frac{\sin(\pi x)}{s + \pi^2} = \frac{1}{\pi} \left(\frac{s}{s^2 + \pi^2} - \frac{1}{s} \right) + \frac{\sin(\pi x)}{s + \pi^2} \\ \Rightarrow u(x, t) &= \frac{1}{\pi} \cos(\pi t) - \frac{1}{\pi} + e^{-\pi^2 t} \sin(\pi x) \end{aligned}$$

برای سوالات خود در خصوص این تمرین با ایمانمه gkhosrokhavar@gmail.com, sorush.mes@gmail.com, emami.nika@gmail.com یا به کمک تبدیل فوریه حل کنید.

(۳) معادله حرارت زیر را به کمک تبدیل فوریه حل کنید.

$$u_{xx} - u_t = 0, \quad -\infty < x < \infty, \quad 0 \leq t$$

$$u(x, 0) = e^{-x} \cos(\omega_0 x) u(x)$$

$$\begin{aligned} \mathcal{F}\{u(x, t)\} &= U(\omega, t) \\ \Rightarrow -\omega^2 U - U_t &= 0 \\ \Rightarrow U(\omega, t) &= c_1 e^{-\omega^2 t} \\ u(x, 0) = e^{-x} \cos(\omega_0 x) u(x) &\Rightarrow U(\omega, 0) = \frac{i\omega + 1}{(i\omega + 1)^2 + \omega_0^2} = c_1 \\ \Rightarrow U(\omega, t) &= \frac{i\omega + 1}{(i\omega + 1)^2 + \omega_0^2} e^{-\omega^2 t} \\ \Rightarrow u(x, t) &= e^{-x} \cos(\omega_0 x) u(x) * \frac{1}{2\sqrt{\pi t}} e^{-\frac{x^2}{4t}} \end{aligned}$$

(۴) معادله زیر را به کمک تبدیل لاپلاس حل کنید.

$$u_x + xu_t = 0, \quad 0 \leq x, \quad 0 \leq t$$

$$u(x, 0) = 0$$

$$u(0, t) = t$$

$$\begin{aligned} \mathcal{L}\{u(x, t)\} &= U(x, s) \\ \Rightarrow U_x + xsU - xu(x, 0) &= 0 \Rightarrow U_x + xsU = 0 \\ \Rightarrow U(x, s) &= c_1 e^{-s\frac{x^2}{2}} \\ u(0, t) = t \Rightarrow U(0, s) &= \frac{1}{s^2} \Rightarrow c_1 = \frac{1}{s^2} \\ \Rightarrow U(x, s) &= \frac{1}{s^2} e^{-s\frac{x^2}{2}} \Rightarrow u(x, t) = \left(t - \frac{x^2}{2}\right) u\left(t - \frac{x^2}{2}\right) \end{aligned}$$

(۵) معادله زیر را به کمک تبدیل لاپلاس حل کنید.

$$u_{xx} - u_{tt} = 4e^{-2t}, \quad 0 \leq x \leq 2, \quad 0 \leq t$$

$$u(0, t) = 1 - 2t - e^{-2t}, \quad u(2, t) = 3 - 2t - e^{-2t}$$

$$u(x, 0) = x, \quad u_t(x, 0) = 0$$

$$\begin{aligned} \mathcal{L}\{u(x, t)\} &= U(x, s) \\ \Rightarrow U_{xx} - (s^2 U - su(x, 0) - u_t(x, 0)) &= \frac{4}{s+2} \\ U_{xx} - s^2 U^2 + sx &= \frac{4}{s+2} \\ U(x, s) &= c_1 e^{-sx} + c_2 e^{sx} + \frac{x+1}{s} - \frac{2}{s^2} - \frac{1}{s+2} \\ \text{BC: } \begin{cases} u(0, t) = 1 - 2t - e^{-2t} \Rightarrow U(0, s) = \frac{1}{s} - \frac{2}{s^2} - \frac{1}{s+2} = c_1 + c_2 + \frac{1}{s} - \frac{2}{s^2} - \frac{1}{s+2} \\ u(2, t) = 3 - 2t - e^{-2t} \Rightarrow U(2, s) = \frac{3}{s} - \frac{2}{s^2} - \frac{1}{s+2} = c_1 e^{-2s} + c_2 e^{2s} + \frac{3}{s} - \frac{2}{s^2} - \frac{1}{s+2} \end{cases} \\ \Rightarrow c_1 = c_2 = 0 \\ \Rightarrow U(x, s) &= \frac{x+1}{s} - \frac{2}{s^2} - \frac{1}{s+2} \\ \Rightarrow u(x, t) &= (x+1)u(t) - 2tu(t) - e^{-2t}u(t) \end{aligned}$$

برای سوالات خود در خصوص این تمرین با ایمانمه gkhosrokhavar@gmail.com, sorush.mes@gmail.com, emami.nika@gmail.com یا کلمه بنامید.

۶) معادله لاپلاس زیر را به کمک تبدیل فوریه حل کنید.

$$u_{xx} + u_{yy} = 0, \quad -\infty < x < \infty, \quad 0 \leq y$$

$$u(x, 0) = \frac{1}{2\pi} \operatorname{sinc}\left(\frac{x}{2\pi}\right), \quad u_y(x, 0) = \frac{1}{2\pi} \operatorname{sinc}^2\left(\frac{x}{2\pi}\right)$$

$$\begin{aligned} \mathcal{F}\{u(x, y)\} &= U(\omega, y) \\ \Rightarrow -\omega^2 U + U_{yy} &= 0 \\ \Rightarrow U(\omega, y) &= c_1 e^{-\omega y} + c_2 e^{\omega y} \\ \text{BC: } \begin{cases} u(x, 0) = \Pi(x) \Rightarrow U(\omega, 0) = \Pi(\omega) = c_1 + c_2 \\ u_y(x, 0) = \Lambda(x) \Rightarrow U_y(\omega, 0) = \Lambda(\omega) = -c_1 \omega + c_2 \omega \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} c_1 = \frac{1}{2} \Pi(\omega) - \frac{1}{2\omega} \Lambda(\omega) \\ c_2 = \frac{1}{2} \Pi(\omega) + \frac{1}{2\omega} \Lambda(\omega) \end{cases} \\ \Rightarrow U(\omega, y) &= \left(\frac{1}{2} \Pi(\omega) - \frac{1}{2\omega} \Lambda(\omega)\right) e^{-\omega y} + \left(\frac{1}{2} \Pi(\omega) + \frac{1}{2\omega} \Lambda(\omega)\right) e^{\omega y} \end{aligned}$$